

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 4 stycznia 2024 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000
Las Orłowski PLH060061

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, ze zm.) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikacje istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c. uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowania ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, ze zm.).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzeniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z DYREKTYWY RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. 206/7 z dnia 22 lipca 1992 r.) i zatwierdzony jako obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w 2011 r. Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2010) 9669) (Dz. U. UE. L. 2011.33.146 z dnia 8 lutego 2011 r.). Obecnie status prawny obszaru określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia szesnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2023) 607) Dz. U. UE L 2023.36.384 z dnia 7 lutego 2023 r. oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Las Orłowski (PLH060061) (Dz.U. z 2019 r. poz. 1994).

Projekt planu zadań ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Las Orłowski PLH060061 (zwanego dalej Obszarem), został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Obszar Natura 2000 PLH060061 Las Orłowski obejmuje południowo-wschodni fragment większego kompleksu leśnego. Obszar złożony jest z dwóch części. Większa położona jest między wsiami: Majdan Krynicki, Zabytów i Wiszenki, w gminie Skierbieszów, w powiecie zamojskim, w województwie lubelskim. Mniejsza obejmuje las i przylegającą do niego murawę kserotermiczną wykształcającą się w miejscu starego kamieniołomu na tzw. Złotej Górze, na południe od wsi Orłów Murowany, w gminie Izbica, powiecie krasnostawskim, województwie lubelskim.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosowanymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Las Orłowski PLH060061 został wyznaczony dla ochrony następujących siedlisk przyrodniczych:

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio- Carpinetum*),
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis, Festucion pallentis*),
oraz gatunku rośliny:
- 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*.

Kody zostały zaczerpnięte z portalu Eionet będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal.

Wnioskiem z dnia 7 listopada 2023 roku, znak: WPN.630.31.2023.KWAW Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie wystąpił do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zmianę SDF, m.in. w zakresie obejmującym usunięcie z listy przedmiotów ochrony siedliska 6210. Powierzchnia siedliska 6210 w obszarze jest na tyle mała, że nie uzasadnia zakwalifikowania do przedmiotów ochrony obszaru. Wniosek o zmianę SDF został zaakceptowany przez GDOŚ pismem z dnia 13 listopada 2023 r., znak: DZP-WO.630.1.158.2023.IW. Z tego względu PZO nie obejmuje siedliska 6210.

Założeniem opracowania planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” POIS.02.04.00-00-0193/16, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą było Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne z siedzibą w Lublinie. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego zarządzenia.

Przedmiotowy plan zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla części obszaru Natura 2000 Las Orłowski PLH060061 znajdującej się poza zarządem PGL LP, zachodzą bowiem okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 pkt 3a ustawy o ochronie przyrody, a mianowicie planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10.

Zakres niniejszego opracowania dotyczy 105,61 ha, czyli około 28,76% powierzchni obszaru Natura 2000 Las Orłowski PLH060061 (po wyłączeniu gruntów zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe). Dla pozostałej części obszaru Natura 2000 Las Orłowski PLH060061 zakres PZO znajduje się w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Krasnystaw na lata 2020-2029.

Przebieg granicy Obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o współrzędne punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. układzie współrzędnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247, ze zm.).

Jednym z elementów prac związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych było zidentyfikowanie zagrożeń istniejących i potencjalnych (załącznik nr 3) mogących oddziaływać negatywnie na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru.

Cele działań ochronnych określone zostały dla poszczególnych przedmiotów ochrony w załączniku nr 4. Biorąc pod uwagę określone cele działań ochronnych zaplanowano działania ochronne opisane w załączniku nr 5. Miejsca wykonywania działań ochronnych przedstawiają mapy w załączniku nr 6 oraz dane przestrzenne w formacie gml w załączniku nr 7.

W związku z wykonaniem pełnej inwentaryzacji obszaru objętego badaniami (na gruntach znajdujących się poza zarządem PGL LP) nie zachodzi potrzeba uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony na tym terenie.

W przedstawionej przez autorów dokumentacji stwierdzono, że warto dokonać korekty zmiany granicy obszaru Natura 2000 Las Orłowski. Proponuje się dokonanie korekty w zakresie gruntów położonych poza zarządem PGL LP. Zmiana granic ma na celu włączenie stanowiska obuwika pospolitego – na działce proponowanej do włączenia rośnie ok. 70 osobników obuwika.

W świetle wyników inwentaryzacji przyrodniczej, brak jest przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla części obszaru Natura 2000 Las Orłowski PLH060061 objętej niniejszymi badaniami. Biorąc pod uwagę stan zachowania grądów oraz populacji obuwika pospolitego należy zauważyć, że podejmowanie i wdrażanie działań ochronnych w zakresie określonym w planie zadań ochronnych jest wystarczające. Plan zadań ochronnych nie zawiera wskazań do zmian zapisów w dokumentach planistycznych co wynika z typowo leśnego charakteru terenu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem z dnia 15 marca 2019 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele podmiotów reprezentujących kluczowe grupy interesu, czyli: administracji publicznej, placówek naukowych, organizacji pozarządowych oraz osób prywatnych, których działalność może być w jakikolwiek sposób powiązana z Obszarem tj.: Starostwo

Powiatowe w Krasnymstawie, Starostwo Powiatowe w Zamościu, Nadleśnictwo Krasnystaw, Zamojskie Towarzystwo Przyrodnicze, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono cztery spotkania. Spotkanie pierwsze miało miejsce 18 października 2019 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Skierbieszowie. Jego celem było zapoznanie członków Zespołu z problematyką ochrony przyrody, w tym w obszarach Natura 2000, procedury procesu planistycznego oraz zasad udziału w procesie planistycznym członków Zespołu Lokalnej Współpracy. Drugie spotkanie miało miejsce 27 lutego 2020 r. w siedzibie RDOŚ w Lublinie. Tematem było planowanie ochrony siedlisk leśnych w ramach opracowywanych PZO. Trzecie spotkanie Zespołu miało charakter wizji terenowej w Obszarze i odbyło się w dniu 2 września 2020 roku. Celem spotkania było przedstawienie wyników prac nad PZO, ocena stanu przedmiotów ochrony, propozycje zapisów projektu PZO, dyskusja nad propozycjami zapisów w projekcie PZO. Ostatnie spotkanie miało miejsce 14 czerwca 2022 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Skierbieszowie, tematem którego było przedstawienie szczegółowych celów działań ochronnych i podsumowanie prac nad projektem zarządzenia PZO dla tego obszaru.

Obwieszczeniem z dnia 7 października 2022 r., znak: WPN.6320.3.8.2022.BS Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie w dniu 10 października 2022 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej tj. w Gazecie Wyborczej w dniu 7 października 2022 r. Obwieszczenie zostało również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Urzędów Gmin Skierbieszów i Izbica w dniach 10-31 października 2022 r. Podmioty zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Nie wpłynęły żadne uwagi.

Projekt zarządzenia został uzgodniony na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 21 grudnia 2023 r., znak PN-I.0522.73.2023.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Koszt działań z zakresu monitoringu stanu ochrony siedlisk szacunkowo wyniesie około 6 tys. zł. Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpływa na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpływa także na sytuację i rozwój regionalny.